

รูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน

A Model of Management on Vocational Teacher Development in Technology

Applications for Work Efficiency

เอกรักษ์ ปาร์มวงษ์¹ เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต² และ ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ³

Ekaruk Parmwong¹ Sowwanee Sikhbandit² and Panya Theerawitthayalert³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน 2) หาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน แบ่ง 4 ขั้นตอน 1) รวบรวมและศึกษาสภาพการใช้งานและการจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของครูอาชีวศึกษา 2) ร่างรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครูอาชีวศึกษา 3) ตรวจสอบและประเมิน 4) ร่างเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูอาชีวศึกษา จำนวน 379 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงใช้เทคนิคเดลฟาย เพื่อสร้างรูปแบบ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารและครู 17 คน ที่มีอายุงาน 5 ปีขึ้นไป

ผลการวิจัย พบว่า การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นการดำเนินการใน 2 ขั้นตอนใหญ่ ได้แก่ ขั้นตอน การวางแผน ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ลูกค้ำ และสภาพแวดล้อมการตลาด วิสัยทัศน์และการนำองค์กรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวางแผนกลยุทธ์ อันนำไปสู่ขั้นตอนที่ 2 คือ การปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์และการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาการปฏิบัติการ และผลลัพธ์จากการดำเนินการ ได้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ส่วนการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของครูมีประสิทธิภาพในการประยุกต์ใช้เพื่อการทำงาน ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติให้ความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มความรู้ ทักษะ ในการใช้ เพื่อการรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ได้ร้อยละ 95

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ การพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศ

¹ ศึกษานิเทศน์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² ศึกษานิเทศน์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

³ ศึกษานิเทศน์ สาขาวิชามิวนิตีศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Abstract

The purposes of this research were to create a model for managing the development of vocational teachers in the applications of information technology to work effectively and to determine its effectiveness index. The study was divided into 4 stages, namely: 1) Data Collection from practical settings and information technology management of the vocational teachers, 2) Model Drafting for managing the development of vocational teachers, 3) Verifying and Evaluating the Model and 4) Improving the Final Model. The samples used in this study were 379 administrators and vocational teachers selected by a simple sampling technique. The research tool was a set of questionnaires. The data were then analyzed by means of percentages, means, standard deviations and Delphi Technique. The model was created based on the data from 17 administrators and teachers who had working experiences more than 5 years.

It was found that there were 2 main steps for creating a model of management on vocational teacher development in technology applications for work efficiency. The first step was Planning which consisted of 3 factors, namely, customers and marketing context, vision and the leading of organization in information technology and strategic planning. The first step led to the next one, the Practice which consisted of 4 factors, namely, analysis and knowledge management, human resources development, process development and operational results. The findings of the study fit the goals of the organization. In terms of the efficiency of the aforementioned model, both the administrators and teachers agreed that it was effective and could enhance their knowledge and skills for accurate data collection and information presentation which, in turn, contributed to achieve operational efficiency at 95 percent.

Keywords: Management, Development, Information Technology

บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในเรื่องความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพในด้านต่าง ๆ ถือว่าเป็นปัจจัยหลักในการทำให้เกิดความสามารถทางการแข่งขันขององค์กร และจากพันธกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย คือ

1. พัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ ทั้งบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรในสาขาอาชีพอื่น ๆ ทุกกระดับ ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิจรรณญาณและรู้เท่าทัน อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อร่วมขับเคลื่อนประเทศไทยสู่สังคม และเศรษฐกิจฐานความรู้และนวัตกรรมอย่างยั่งยืนและมั่นคง

2. พัฒนาโครงข่ายสารสนเทศและการสื่อสารความเร็วสูงที่มีการกระจายอย่างทั่วถึง มีบริการที่มีคุณภาพและราคาเป็นธรรม เพื่อให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศหลัก ที่ทุกภาคส่วนสามารถใช้ในการเข้าถึงความรู้ สร้างภูมิปัญญา และภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมสามารถใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ภาคเศรษฐกิจของประเทศ

3. พัฒนาระบบบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีธรรมาภิบาล โดยมีกลไก กฎระเบียบ โครงสร้างการบริหารและการกำกับดูแล ที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างบูรณาการ มีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลในระบบบริหารจัดการประเทศ สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามมาตรา 11 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับคุณภาพและมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา ได้แก่ การพิจารณา เสนอแนะ นโยบาย เป้าหมาย การผลิตและแผนพัฒนากำลังคน เป็นต้น เพื่อให้การจัด อาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ซึ่งการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพนั้น ถือเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มผลผลิตและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศให้ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ รวมทั้งทำให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพอิสระและพึ่งพาตนเองได้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ที่มุ่งยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งกลยุทธ์สำคัญของการดำเนินนโยบาย คือ การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ นวัตกรรม องค์ความรู้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ และการสนับสนุนการศึกษา

ในตลาดแรงงานระดับกลางหรือแรงงานที่จบการศึกษาในระดับมัธยมปลายและอาชีวศึกษานั้น มีความต้องการการจ้างงานสูงถึง 163,834 อัตรา แต่มีผู้สมัครงานเพียง 91,975 คน และได้รับการจ้างงานจริงเพียง 49,941 คน และกว่า ร้อยละ 80 ของผู้ที่จบการศึกษาในระดับนี้ ต้องการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ในขณะที่แรงงานที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทยมีจำนวนสูงถึงปีละกว่าสามแสนคน แต่มีอัตราการว่างงานสูงถึง 114,800 คน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2554) และการที่ประเทศไทยจะหนีจากปัญหาทางการแข่งขันแรงงาน

และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวสินค้าและบริการด้วยการวิจัยและพัฒนาการออกแบบที่เป็นนวัตกรรมของคนไทยมากขึ้น จำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่เป็นของคนไทยให้มากขึ้น ซึ่งแน่นอนประเทศไทยต้องเพิ่มผลิตภาพหรือคุณค่าในตัวสินค้าที่เป็นของคนไทยให้มากขึ้น การจะทำเช่นนี้ได้ประเทศไทยจะต้องลดสัดส่วนของการใช้ผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมต้น (หรือต่ำกว่า) ซึ่งเป็นแรงงานระดับล่างให้น้อยลงและพยายามปรับปรุงอุปสงค์ต่อผู้ที่มีการศึกษาในระดับกลางคือ มัธยมศึกษา รวมถึงปวช. ปวส. ให้มากขึ้น เนื่องจากมีข้อสมมติฐานจากนักเศรษฐศาสตร์ว่า การศึกษาในระดับนี้ฝึกอบรมเพิ่มทักษะได้ง่ายสามารถปรับตัวกับกระบวนการผลิตได้ดีกว่า (ยงยุทธ แฉล้มวงษ์, 2557)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาที่มีความพร้อมของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ดี และมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการและให้บริการทางการศึกษา สถานศึกษานั้นย่อมมีการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นแกนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยเห็นว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ร่วมกับการบริหารงานในวิทยาลัยเป็นเรื่องสำคัญ อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ทุกวิทยาลัยในสังกัด ดำเนินการเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในวิทยาลัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาและตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศอันจะเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานจึงทำการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการทำงานของครูอาชีวศึกษาเอกชน สามารถนำมาใช้ประโยชน์กับหน่วยงานทางการศึกษาและยกระดับมาตรฐานการอาชีวศึกษาสู่สากล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ บุคลากรในวิทยาลัยประกอบด้วยผู้บริหารและครูอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 18,257 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2556) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล จำนวน 379 คน ได้จากการสุ่มขนาดกลุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการและการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศอาชีวศึกษา จำนวน 17 คน มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศอาชีวศึกษา จำนวน 8 คน มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

ส่วนที่ 1 การศึกษาเก็บข้อมูลการใช้และสภาพปัญหาการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับครูอาชีวศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน ด้วยแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นมามี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น โดยการวัดการปฏิบัติ 5 ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1993) แบ่งการปฏิบัติดังนี้ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด ระดับการปฏิบัติมาก ระดับการปฏิบัติปานกลางระดับการปฏิบัติน้อย ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนข้อเสนอแนะต่าง ๆ (กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล จำนวน 379 คน)

ส่วนที่ 2 การสร้างรูปแบบ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการเก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ครูและผู้บริหารในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. จำนวน 17 คน ที่มีอายุงาน 5 ปีขึ้นไป เพื่อนำข้อมูลมาใช้สร้างรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน เก็บข้อมูล 3 รอบ

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Individual Depth Interview) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลมากและลึกที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หลังจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบ

ข้อมูลที่ได้ โดยเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้อีกกับแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พิจารณาวิเคราะห์ร่วมกับประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบสอบถามความคิดเห็น โครงสร้างรูปแบบ องค์ประกอบและประเด็นที่สอดคล้องกับร่างรูปแบบการบริหารจัดการ การพัฒนาครูอาชีวศึกษาเอกชนในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการ การพัฒนาครูอาชีวศึกษาเอกชนในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานโดยเก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ครูและผู้บริหารในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. จำนวน 8 คน ที่มีอายุงาน 5 ปีขึ้นไป

การรวบรวมข้อมูล

มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

เก็บข้อมูลจากเอกสาร (Documentary) โดยการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด แผนงาน ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำไปสู่ การออกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง 379 คน

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำเนื้อหาการทำการศึกษาด้วยวิธีการ Mind Map ได้ข้อมูลที่สำคัญแต่ละองค์ประกอบ โดยนำข้อมูลที่ได้อีกมาเปรียบเทียบข้อมูลตามวิธีการ “สามเส้า” (Triangulation Method) โดยเปรียบเทียบระหว่างแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ความคิดของกลุ่มเป้าหมายและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ภาพที่ 1 วิธีการ “สามเหลี่ยม” (Triangulation Method)

นำมาร่างรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาครุอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานและสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลเกี่ยวกับแผนงานการบริหารงานอาชีวศึกษาเอกชนของวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการการพัฒนาครุอาชีวศึกษาเอกชนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูล (Coding Form) ไปบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อนำไปอธิบายร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพข้างต้น

ผลการวิจัย

การใช้และสภาพปัญหาการดำเนินการระบบสารสนเทศของวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า

การใช้งานของระบบสารสนเทศและดำเนินการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ของครุอาชีวศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.22) จากแบบสอบถาม

ในส่วนของการสร้างรูปแบบซึ่งได้จากเทคนิคเดลฟาย และข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. การจัดเก็บความรู้หรือข้อมูล ครูมีการจัดเก็บข้อมูลและความรู้อย่างเป็นระบบมีกระบวนการสนับสนุนการสืบค้นข้อมูลได้ เช่น การเก็บข้อมูลนักศึกษา การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานหรือคู่มือบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สร้างคลังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สนับสนุนการเรียนการสอน

2. การแบ่งปันความรู้ เป็นระบบที่สนับสนุนกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ฝังลึกในตัวบุคคลถ่ายทอดผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น กระดานสนทนาออนไลน์ การใช้เทคโนโลยีผ่านสังคมออนไลน์ การใช้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นต้น โดยใช้เทคโนโลยีที่สนับสนุนการแบ่งปันความรู้ ได้แก่ ซอฟต์แวร์สนับสนุนการทำงานแบบกลุ่มผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

3. การประยุกต์ใช้งานความรู้เป็นระบบ ที่สนับสนุนให้บุคคล สามารถใช้งานความรู้ที่มีในบุคคลอื่นได้ โดยไม่ต้องมีความรู้เรื่องนั้น ๆ มาก่อน เทคโนโลยีที่สนับสนุน คือ ระบบฐานข้อมูลความรู้ที่มาจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

การบริหารและการจัดการสารสนเทศครุอาชีวศึกษา ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน ได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบ ดังนี้ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาครุอาชีวศึกษาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน

จากภาพที่ 2 พบว่า รูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีองค์ประกอบเป็นรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครุอาชีวศึกษาเอกชนในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน 7 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ลูกค้าและสภาพแวดล้อมการตลาดด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนและดูแลกลุ่มลูกค้า ตลอดจนการส่งเสริมบุคลากรเพื่อสนับสนุนการให้บริการโดยการมุ่งเน้นลูกค้า (Customer Focus) การบริหารจำเป็นจะต้องกำหนดกลุ่มลูกค้าให้ถูกต้องและชัดเจน เพื่อสามารถทำความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ตลอดจนความต้องการลูกค้า รวมทั้งผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อของกลุ่มเป้าหมายเพื่อที่จะสรรหาแนวทาง และกระบวนการนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้ตรงใจเป้าหมายและใช้กลยุทธ์เจรจาต่อรองเพื่อนำมาซึ่งประโยชน์ทั้งผู้รับบริการและองค์กร (win-win Situation)

องค์ประกอบ 2 วิสัยทัศน์และการนำองค์กรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นทักษะความคิด

การวิเคราะห์การคาดการณ์จากฐานข้อมูล รวมถึงการวิสัยทัศน์ จากสถานะปัจจุบันขององค์กรด้วยธรรมาภิบาลสามารถกำหนดแนวทางในการพยากรณ์อนาคตขององค์กรและสังคมได้อย่างชัดเจน สามารถกำหนดแนวทาง (Direction) เพื่อให้ไปถึงปลายทางหรือวิสัยทัศน์นั้นได้ และยังครอบคลุมถึงความสามารถคิดวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งก่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ในองค์กรอยู่เสมอและที่สำคัญคือต้องนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

องค์ประกอบ 3 การวางแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรวางแผนปฏิบัติที่ชัดเจน รวมถึงแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ในปัจจุบันที่มุ่งเน้นในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศที่ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก รวมถึงการวางแผนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพโดยแผนอาจแบ่งได้ตามระยะเวลา ลำดับของการบริหารงาน ตามความเร่งด่วนหรือตามปริมาณงาน

องค์ประกอบ 4 การประเมินและการวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คือ การเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการและปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศและสินทรัพย์ทางความรู้ (Knowledge Assets) องค์กร มีการเรียนรู้ และบริหารจัดการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดทำหมวดหมู่ ลำดับการเข้าถึงข้อมูล การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ในระดับครู นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ มีหลักการปฏิบัติให้เหมาะสม มีการตรวจสอบและพัฒนาข้อมูลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

องค์ประกอบที่ 5 การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถ เข้าใจ จูงใจ รู้ใจ ส่งเสริมสร้างบรรยากาศและสนับสนุนกิจกรรมสมาชิกขององค์กรที่ทำหน้าที่ของแต่ละคนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ทำงานบรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่ รวมถึงการถ่ายทอด ประสานงานระหว่างบุคคล กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาของบุคลากรเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจวิสัยทัศน์ขององค์กร ถูกต้องชัดเจนและได้รับข้อมูลเพียงพอเหมาะสมกับการทำงานอันนำไปสู่การร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานในทิศทางที่พร้อมเพรียงเพื่อความสำเร็จขององค์กร

องค์ประกอบ 6 การปฏิบัติการการพัฒนา ปรับปรุงวิธีปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดีตามสภาพปัญหาและ อุปสรรค นำไปสู่เป้าหมายด้านสารสนเทศขององค์กร ที่สำคัญขององค์กรส่งผลต่อการพัฒนาการปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เช่น โครงการหรือมาตรการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของวิทยาลัย

องค์ประกอบที่ 7 ผลลัพธ์จากการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการปรับปรุงกระบวนการด้านสารสนเทศครอบคลุมทุกด้านขององค์กร

เพื่อรองรับโอกาสของการขยายตัวทางการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์และกระบวนการ ผลลัพธ์ด้านการดูแลลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาบุคลากร ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร และผลลัพธ์ด้านการเงินและตลาด นอกจากนี้ ยังรวมถึงระดับผลการดำเนินการขององค์กรเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นที่คล้ายคลึง

การศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ารูปแบบขั้นตอนของกิจกรรมรูปแบบในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของครูมีประสิทธิภาพในการประยุกต์ใช้เพื่อการทำงาน สามารถช่วยการเพิ่มความรู้ (Knowledge) และเพิ่มทักษะ (Skill) ความสามารถด้าน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อการจัดการเรียนรู้งานดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็วและเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน ($\bar{X} = 0.95, S.D. = 0.13$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงานของครูอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน พบว่าการวางแผนและการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การให้ความรู้ให้มีความสำคัญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของวิทยาลัยมีส่วนสำคัญต่อการทำงานและควรมีการส่งเสริม สร้างแรงจูงใจให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบซึ่งสนับสนุนการสืบค้นข้อมูลให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและมีหน่วยงานให้คำปรึกษาพัฒนาเทคนิคการทำงาน

ด้านสารสนเทศของวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเฮิร์น และคนอื่น ๆ (Heam et al., 1997) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะร่วมกันที่เป็นพื้นฐานให้เกิดความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่าในการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 7 วิชาชีพ ได้แก่ นักบัญชี วิศวกร นักบริหารทรัพยากรมนุษย์ นักการตลาด นักสังคมสงเคราะห์ ครู และสถาปนิก ในทุกสายอาชีพมีปัจจัยด้านความสามารถร่วมกันคือการแก้ปัญหา การเข้าไปมีส่วนร่วมในวิชาชีพ กรอบความคิดของการอ้างอิง ความสามารถทางอารมณ์ ความรู้เกี่ยวกับองค์กร การทำงานเชิงรุก และการมุ่งมั่นเกี่ยวกับผู้รับบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสารสนเทศ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาช่วยในเรื่องการศึกษายังทำให้เกิดผลสำเร็จในด้านการศึกษาสูงขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงมีเป้าหมายที่สำคัญต่อระบบการศึกษาไทย คือ ต้องการให้เกิดการเข้าถึงและการแสวงหาแหล่งความรู้ได้มากขึ้น มีการจัดหาระบบฐานข้อมูลและดิจิทัลไลบรารี มีการสร้างเครือข่ายห้องสมุดไทย เน้นการศึกษาที่สามารถเรียนรู้และนำวิทยาการใหม่ ๆ มาปรับใช้ ได้มีการให้บริการแบบ E-Service ซึ่งเป็น การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ หลากหลายรูปแบบและรวดเร็ว มีการเข้าถึงข่าวสารได้ทั่วถึง โดยใช้ระบบโทรคมนาคมสมัยใหม่ มีระบบไร้สายและระบบการเรียกเข้าสู่เครือข่าย จากบ้าน (พีซี ดูรคเวโรจน์ และคณะ, 2543) สอดคล้องกับอนุวัฒน์ ศุภชุติกุล (2543) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใช้บริการมีความสำคัญที่สุด ผู้ใช้บริการ

คือ ผู้ที่กำหนดความจำเป็นที่ต้องมีหน่วยงานหรือองค์กร การตอบสนองของความต้องการให้แก่ ผู้ใช้บริการในหลักการของการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (จาลักษณ์ ขุนพลแก้ว และศุภชัย อาชีวะระงับโรค, 2548) “กิจกรรมที่เป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์ และครอบคลุมทุกส่วนขององค์กรโดยให้ความสำคัญที่ลูกค้า”

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. ควรตั้งหน่วยให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาสำหรับการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและครูโดยใช้ระบบสารสนเทศมาช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน
2. มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และเทคนิคการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและครู
3. ควรมีการสร้างกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในระบบสังคมออนไลน์ เช่น การใช้งานในโปรแกรมของการสนทนา (LINE Program)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการบริหารจัดการ การพัฒนาครูอาชีวศึกษาในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานกับเขตพื้นที่และสภาพลักษณะของประชากร อันเนื่องมาจากความแตกต่างกันของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมขององค์กรแต่ละองค์กรที่จะนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- จำลักษ์ณ์ ขุนพลแก้ว, และศุภชัย อาชีวะระงับโรค. (2548). *คู่มือ TQM สู่วิสาหกิจในภาคธุรกิจบริการ*. = Guide to TQM in Service Industries. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พิเชฐ ดุรงค์เวโรจน์, และคณะ. (2543). *รายงานการวิจัยนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์. (2557). *รายงานไทยในบริบทใหม่: การเรียนสายอาชีพเพื่อชาติ*. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2554). *การทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ การบริหารการจัดการ และแรงกดดันในการนำเข้าแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2556). *จำนวนโรงเรียน นักเรียน และครูโรงเรียน*. สืบค้น 24 มีนาคม 2557, จาก <https://sites.google.com/site/prachasampan56>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *รายงานการวิจัยการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. สืบค้น 24 มีนาคม 2557, จาก http://www.onec.go.th/onec_administrator/uploads/Book/1115-file.pdf
- อนุวัฒน์ ศุภชุตินกุล. (2543). *เครื่องมือพัฒนาคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ดีไซน์ จำกัด.
- Best, J. W. (1993). *Research in education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Hearn, G. (1997). Defining generic professional competencies in Australia: Toward a framework for professional development: Asia Pacific, *Journal of Human Resources*, 34, 157-180.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.